Coöperatie "Helpt Elkander" te Bussum.

In 1928,toen 17 jaar oud,trad onze verteller Frans van Giessen in dienst bij de RK Coöperatieve Verbruiksvereniging"Helpt Elkander" te Bussum.
De eerste vestiging van een "Coöperatie"winkel in Bussum vond in 1915 plaats en wel in het pand Havenstraat 34(thans aannemersbedrijf Gooi Stad)met als beheerder de heer Onna.
In 1918 bouwde aannemersbedrijf Schimmel en Vrakking een nieuwe winkel aan het Singel no.26.
Dat er goed gebouwd werd bleek wel uit de gebruikte balken,die waren maar liefs 30cm hoog en 10 cm breed.
In deze winkel kwam ook een schoenenafdeling verkoop en reparatie werden verzorgd door de heer W.Overman.
In 1934 werd een nieuwe voorpui in de winkel geplaatst met de ingang in het midden. Deze sitiatie bestaat nu nog.
In 1939 werd Frans winkelchef en ging samen met zijn vrouw(hij was intussen getrouwd met Annie van Laar uit Bussum) boven de winkel wonen.Ze hebben daar gewoond totdat de winkel in 1967 gesloten werd vanwege de opening van de nieuwe supermarkt aan de Laarderweg.
Maar even terug naar het verleden.

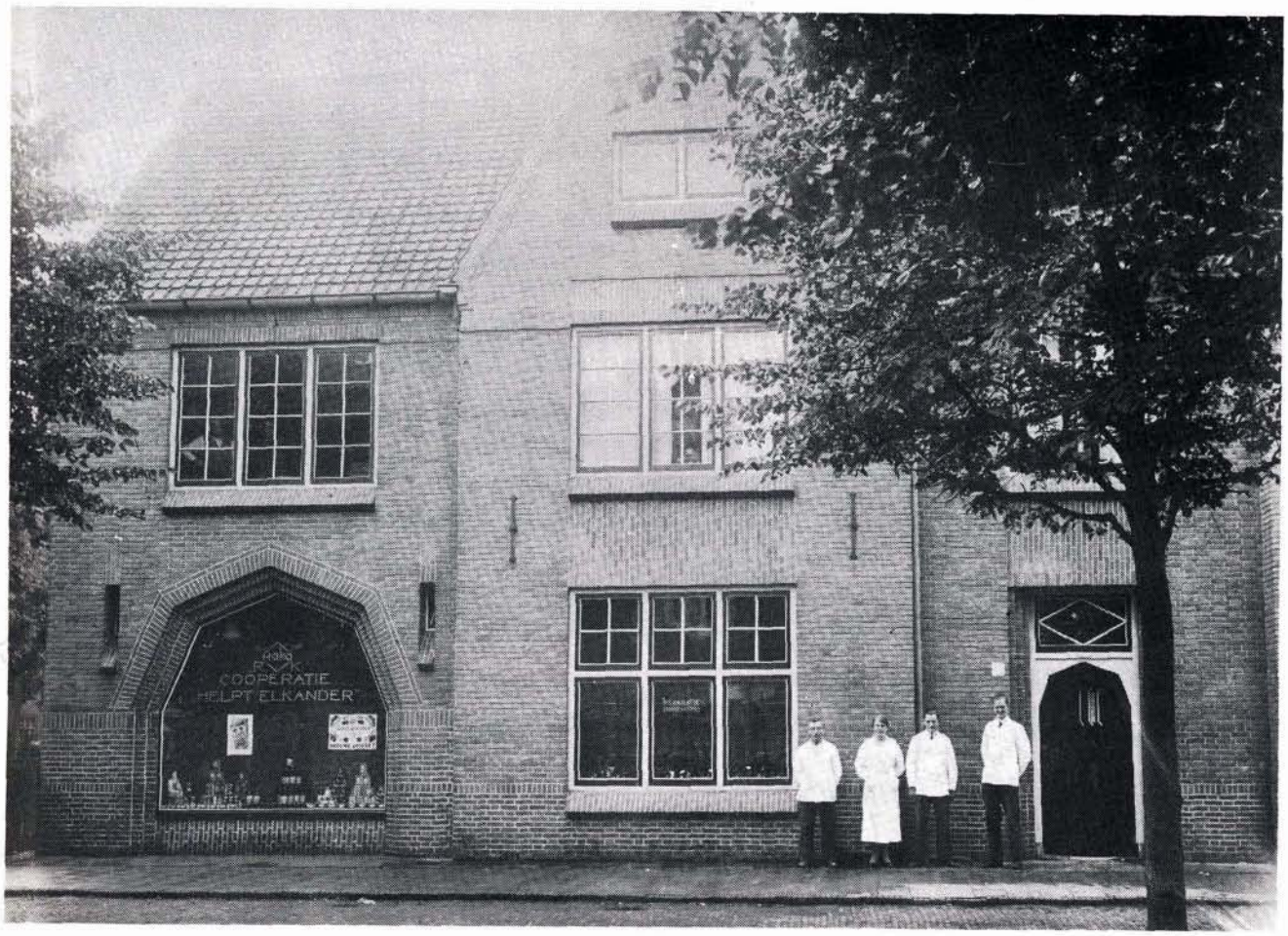

Foto oude winkel met de heer N.Hildebrand,Marie Kastermans, F.v.Giessen en J.Loendersloot.

Je werd natuurlijk niet zomaar winkelchef. Frans begon als loopjongen/bediende en volgde een avondschool. Daarna ging hij 3 maanden naar de opleidings/praktijkschool in Hoek van Holland voor de opleiding kruidenierswaren met bijverkoop huishoudelijke artikelen en manufacturen.
In die periode kreeg Frans ƒ.3,- zakgeld per week.Dat moest later weer van zijn salaris terugbetaald worden.
De opleiding werd wel door het bedrijf betaald, mits je slaagde natuurlijk. Later moest ook het diploma broodverkoop gehaald worden en zelfs op 53 jarige leeftijd behaalde Frans zijn vakbekwaamheids diploma voor de detailhandel in aardappelen, groenten en fruit.
Voor het behalen van dat diploma ging Frans 2 jaar lang naar Hilversum. Denk nou niet dat diploma's geld in het laatje brachten, want Frans had een "vast" salaris en van overuren hadden ze nog nooit gehoord.
De winkel was door de week geopend van 8 tot 8 uur en zaterdags zelfs tot 10 uur 's avonds, dus voordat alles geschrobt en schoon was, was het wel 23.30 uur. Dan op zondag de boekhouding, want daar was door de week geen tijd voor.
Ook de etalage moest Frans zelf inrichten. Dat hij dat goed kon, blijkt wel uit de vele eervolle vermeldingen die hij ontving.
Zo kwam zijn behaalde diploma etaleren,lakschrijven en bijbehorende vakken goed van pas.

Foto van de winkel na de verbouwing van 1934

NEDERLANDSE VERBRUIKSCOOPERATIES

ETALAGEDIENST
ROTTERDAM

OORKONDE

Wij bevestigen de toekenning van een

Eervolle Vermelding

aan

F. J. v. GIESSEN

doöp: „Helpt Elkander"
Bussum

winkel singel.

in de gehouden etalagewedstrijd van
interieurverzorging
de kring
„utrecht 'tgooi

Rotterdam, oct. 1952
de Etalagedienst

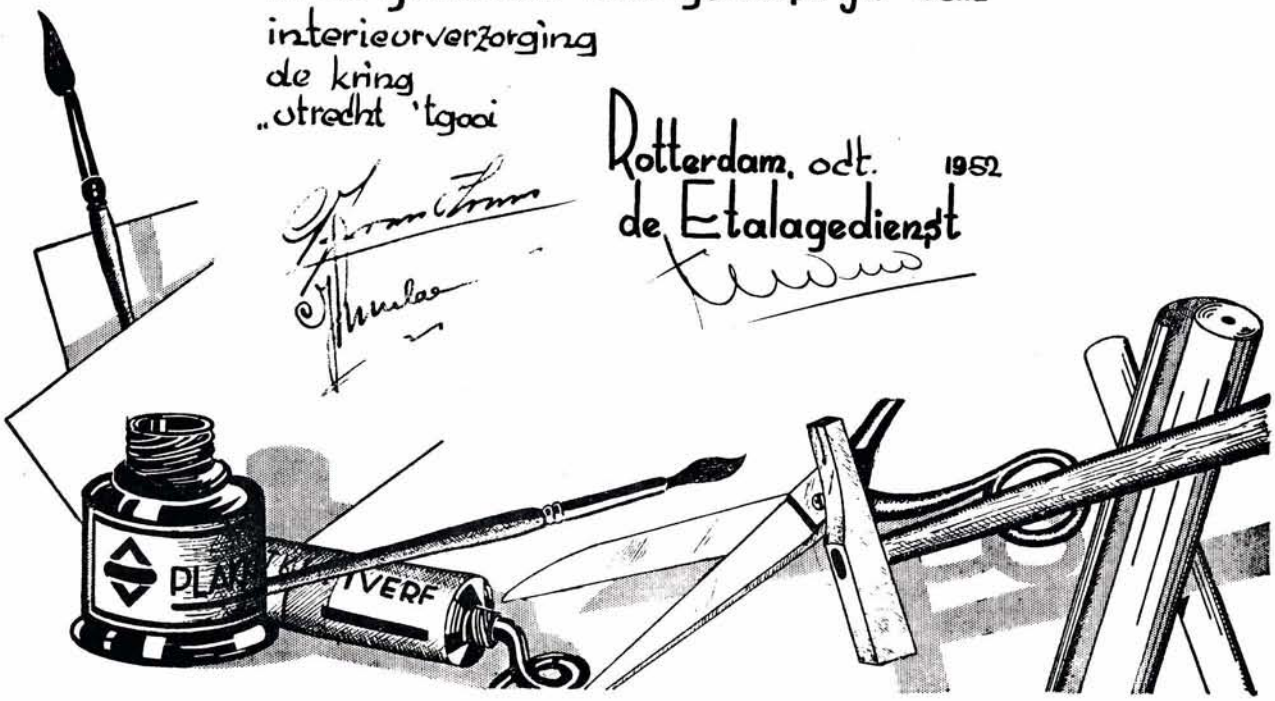

Doel en werkwijze van de coöperatie

In de statuten lezen wij;"De vereniging heeft ten doel de belangen van haar leden als verbruikers te behartigen en mede te werken aan de ontwikkeling van de verbruikscoöperatie in het algemeen". Dit wil dus zeggen, dat je lid kon worden van de coöp. Een katholiek betaalde ƒ.25,- en een anders denkende ƒ.15,- Waarom verschil in inleggeld? Welnu een katholiek had ook medezeggenschap en kon in het bestuur komen, terwijl een anders denkende slechts verbruiker kon worden. Omdat het inschrijfgeld niet ineens betaald kon worden door veel mensen, werd ƒ.2,50 per jaar verrekend met een uit te keren dividend, tot het bedrag betaald was.
Het dividend werd procentueel uitgekeerd naar gelang men had besteed bij de coöp. Daarvoor had men een boodschappenboekje waar iedere week het bestede bedrag werd ingevuld.Zo wist Frans precies wat ieder gezin bij hem besteedde.
Als het dividend werd uitbetaald ging Frans met zijn transportfiets naar de Heidelaan waar een grote bakkerij en het kantoor gevestigd waren. Daar werd het uit te keren geld in de mand van Frans gestopt, soms wel ƒ.500,- wat een hoop geld was in die tijd.
De beheerder van de Heidelaan fietste dan voorop, in het midden Frans en daarachter de boekhouder. Zo werd het geld veilig van de Heidelaan naar het Singel gebracht.
Frans had die transportfiets hard nodig, want 5 dagen per week kwam Frans ook horen en bezorgen bij de klanten.

Frans met zijn transportfiets

Er was nog meer voordeel als men lid was of verbruiker, want werd er een baby geboren dan kreeg het gezin een week gratis boodschappen naar gelijke afname en een week gratis brood. Dat was natuurlijk van harte welkom.
Op de HAKA koffie en thee zaten punten die men kon sparen en zo kregen heel wat jongens en meisjes een "Joop Terheul" of "Alleen op de wereld" van Sinterklaas.
Er was ook een spaarfonds waar men wekelijks iets kon sparen om bijv. voor de wintermaanden kolen en aardappels aan te schaffen. want ook daar zorgde de coöp. voor. Menig uitgekeerd dividend werd aan de wintervoorraad besteed.

De oorlog

Natuurlijk ging ook aan Frans van Giessen de oorlog niet ongemerkt voorbij. De mensen stonden soms tot voorbij de Torenlaan in de rij om binnen te komen.
Om te voorkomen dat de voorraad door de Duitsers gevorderd zou worden, verborg Frans het een en ander aan de overkant van de straat in het badhuis bij Joop Smeink. Ook had Frans zo'n 140 kazen op zolder liggen. Die kwamen uit Friesland en waren op een nacht bij Frans de winkel binnengesmokkeld.
Bijna ging het mis. De fam. van Giessen zou inkwartiering krijgen. De Duitsers wilden schnaps en daar kon Frans ze niet aan helpen, wel aan de gevraagde puddingpoeder en zo ontkwam Frans aan inkwartiering en het doorzoeken van zijn huis, want 140 kazen op zolder ruik je wel.

Een nieuw begin

De kleine filialen voldeden niet meer en daarom besloot de directie van de Coöperatie tot het bouwen van een nieuwe supermarkt en wel op de Laarderweg 150. Thans is daar de Edah gevestigd.
Op 9 maart 1967 sloot de coöp. aan het Singel no. 26 om op 10 maart de nieuwe supermarkt te openen.
Frans werd daar chef bij de afd. groenten en fruit. Later werd hij overgeplaatst naar de coöp. in Naarden. Om gezondheidsredenen moest Frans dit werk opgeven. Hij werkte nog 1½ jaar op het kantoor in Amsterdam, maar toen dat naar Assen werd overgeplaatst, nam Frans na 42 jaar trouwe dienst afscheid van de coöperatie.
Op 29 april 1971 werd Fransiscus J. van Giessen ridder in de orde van Oranje Nassau in Zilver.
Frans is na zijn pensionering niet stil gaan zitten.
Onlangs stond hij nog in de krant met zijn miniatuur St.Vituskerk en ook is hij al 10 jaar vrijwilliger bij het Swob.
Ik ben bijzonder blij dat meneer van Giessen dit verhaal wilde vertellen en foto's beschikbaar stelde, want zo kunnen de jongeren onder ons toch wat meer over de coöperatie te weten komen.

Joke Vos